

Woonservicegebied Arnhem

De loop moet er nog in komen

ARNHEM, 12 november 2009 – Stichting Pleyade is trots op de nieuwe voorzieningen in Arnhem-Zuid, waaronder twee woonzorgcentra. 'Maar om die te laten draaien zoals bedoeld, zijn meer vrijwilligers nodig.'

Het is een druilerige donderdag in november, rond het middaguur. Meneer Buijs heeft zijn warme eten juist op en is, net als zijn tafelgenoten en andere oudjes in het restaurant, in afwachting van het toetje: karamel kleurige vla.

Buijs is te spreken over zijn nieuwe thuis: woonzorgcentrum Eilandstaete, dat niet enkel een restaurant heeft, maar ook een recreatieruimte, een loungehoek, een kapper, een wasserette en binnenkort een fysiotherapeut.

Buijs: "Het is vooral fijn om een aparte slaapkamer te hebben." Glimlachend: "Ik ben maar alleen, dus heb ik nog meer ruimte dan veel anderen." Uit zijn binnenzak tovert hij een kam, die hij zijn buurman aanreikt, met het oog op de foto's die gemaakt worden. "Sta je er straks tenminste mooi op. Ik me trouwens af of ik zelf nog wel blijf kleven."

Pleyade-regiomanager Heleen Hasper: "Ik zeg collega's vaker: niet alles hoeft tijd te kosten. Iemand vragen hoe gaat het, een hand op de schouder leggen of even dat jasje rechtekken; kan allemaal in een handomdraai, en juist die kleine dingen doen de mensen goed."

Woonzorgcentrum Eilandstaete, donderdag 12 november 2009, 12.51 uur. Meneer Buijs (rechts) krijgt zijn toetje opgediend.

Een derde man aan tafel vraagt de fotograaf of die wel een rolletje in het toestel heeft gestopt. Een geheugenkaartje. Is ook goed.

De appartementen van de bewoners van Eilandstate zijn met 45 vierkante meter tweemaal zo groot als de eenheden in de verzorgingshuizen waar de meesten van hen tot voor kort woonden. Heleen Hasper: "Nu het bed niet meer in de woonkamer staat, is het prettiger bij elkaar op bezoek te gaan. Dat zie je dan ook steeds vaker gebeuren."

Hasper is regiomanager van de stichting Pleyade, een overkoepelende organisatie voor wonen, zorg en welzijn die in Arnhem-Zuid over vier gloednieuwe locaties beschikt, waaronder Eilandstaete. Er is veel belangstelling van de pers, zegt Hasper, volgende week verricht de koningin de officiële opening van de complexen. "Dat gebeurt in Malburgstaete. Daar hadden we ook kunnen afspreken nu, maar voor de afwisseling vond ik leuker om het verhaal eens in Eilandstaete te vertellen."

[Zie verder volgende pagina](#)

Startpagina

Meer informatie

Colofon

De manager spreekt van een andere manier van werken, die ze samenvat in 'intramuraal thuiszorg leveren'. Eenheidsworst maakt steeds meer plaats voor een aanbod op maat. Als iemand op de vierde verdieping 's ochtends een half uur later gewassen wil worden, valt daarover te praten. "Er zitten grenzen wel aan. Tussen de middag kun je hier tussen twaalf en twee warm eten. Maar kan iemand pas later van een afspraak in het ziekenhuis terug zijn, dan zijn we flexibel."

'In een handomdraai'

Hasper zit nu zo'n twintig jaar in de zorg. Ze heeft het werk steeds als 'topsport' ervaren, als uitdaging om met het minimale het maximale te bereiken. "Ik zeg vaker tegen collega's: niet alles hoeft tijd te kosten. Iemand vragen hoe gaat het, een hand op de schouder leggen of even dat jasje rechtekken; kan allemaal in een handomdraai, en juist die kleine dingen doen de mensen goed."

Zo deed ze het zelf ook toen ze nog in de verpleging zat; tussen alle bedrijven door toch nog héél even bij die ene mevrouw langs, omdat je weet dat die het zo goed kan gebruiken. "Waarom ik dat zo doe? Ik ben perfectionist, was ik als kind al. De lat ligt hoog. Ik wil steeds het beste eruit halen."

Zeven partijen, waaronder de twee partijen die tot Pleyade fuseerden,

tekenden in 2001 **Masterplan Arnhem-Zuid**. Daarin kwamen ze overeen om wonen, zorg en welzijn over een andere boeg te gooien. Belangrijk uitgangspunt: wijkbewoners moeten zo lang mogelijk hun zelfstandigheid behouden, vooral door langer te blijven wonen daar waar ze wonen. De aanpak heeft zich voorlopig geconcentreerd in Malburgen, de oudste wijk van Arnhem-Zuid. Veel woningen zijn er al 'opgeplust', hele straten worden vervangen door nieuwbouw, en de twee nieuwe centra voor ouderen, Eilandstaete en Malburgstaete, tellen beduidend minder appartementen dan de twee gesloopte verzorgingshuizen: 96 nu tegen 280 toen. Tegelijkertijd is de populatie 'zwaarder' geworden: mensen die op zichzelf wonen echt niet meer redden.

Aanpassingen in de AWBZ of van regels om de wet heen, komen doorgaans neer op bezuinigingen, stelt manager Hasper: "Bewoners moeten sinds het begin van dit jaar voor de was betalen, eerder zat dat in ons budget. Voor de meesten hier is dat echt een hoop geld, amper op te brengen."

Tegelijkertijd appelleert ook deze verslechtering weer aan Haspers gevoel voor 'topsport', om het toch weer voor elkaar te boksen. Als budgetten teruglopen, zul je meer met vrijwilligers moeten gaan doen, overweegt ze.

In dat licht is het jammer dat de automatische toegangsdeur van

[Zie verder volgende pagina](#)

Startpagina

Meer informatie

Colofon

Eilandstaete vanaf de opening in februari tot een maand geleden dienst weigerde. Binnenkomen moest door een zijdeur, die steeds door iemand moest worden opengedaan. Het is de interactie met de wijk eromheen – ‘de woonzorgzone’ – niet ten goede gekomen, terwijl juist dat beoogd wordt. Hasper: “Niemand kon er in, ook ambulancepersoneel en artsen niet, erg onhandig ’s nachts. Gelukkig is het nu opgelost.”

Meer een eenheid

Pleyade en een welzijnstichting voor ouderen hebben een ‘geïntegreerd’ team samengesteld, dat tal van activiteiten organiseert. Volgens een ruwe schatting is op dit moment een kwart van de deelnemers aan de activiteiten in en vanuit Eilandstaete buurtbewoner. Als de loop er meer in komt, zullen woonzorgcentrum en wijk meer een eenheid gaan vormen. “En dan krijg je allicht meer vrijwilligers, waardoor het - ik noem maar wat - mogelijk wordt om het restaurant langer open te houden. Wat het weer aantrekkelijk maakt voor mensen uit de buurt.”

Pleyade-bestuurder Piet Hein Jonkergouw is trots op de nieuwe voorzieningen in Arnhem-Zuid. “Maar we zijn er nog lang niet”, zegt hij met klem.

Ook Jonkergouw doelt daarbij mede op de interactie tussen de nieuwe voorzieningen en de wijk eromheen. “Tot dusver zijn we vooral bezig

Het Woonservicegebied

Pleyade-bestuurder Piet Hein Jonkergouw over potentiële vrijwilligers: “Veel mensen willen maar wat graag iets voor anderen doen. Je moet het ze alleen wel vragen, ze komen niet vanzelf.”

geweest met het stenen verhaal. Nu dat klaar is en de gebouwen er staan, moeten we al onze energie aanwenden om de nieuwbouw daadwerkelijk als centra voor de wijk eromheen te laten functioneren.”

De loop moet erin komen: met wijkbewoners die en masse op activiteiten in het centrum afkomen, met diensten die het centrum in de wijk aanbiedt, waardoor mensen langer thuis kunnen blijven wonen, en – niet in de laatste plaats: met wijkbewoners die een bijdrage leveren. Als vrijwilliger.

Jonkergouw: “Geen misverstand: we hebben in Arnhem-Zuid al tussen de 400 en 500 vrijwilligers. Maar wil je de zaak laten draaien zoals bedoeld, dan zijn er meer nodig.”

Die wens geldt óók de verpleegeenheden voor zes personen waarover Pleyade sinds kort beschikt, op twee andere locaties in Arnhem-Zuid. Een

[Zie verder volgende pagina](#)

Startpagina

Meer informatie

Colofon

van beide locaties telt zelfs 29 van die eenheden, met voor elke bewoner een eigen kamer.

De Pleyade-bestuurder stelt dat de budgetten voldoende zijn gebleken om dit 'kleinschalig wonen' mogelijk te maken. "Wel is het zoeken geweest. Bijvoorbeeld: met hoeveel personeel kun je uit voor de nachtdienst? Ook de teams moeten wennen aan de nieuwe werkwijze. Logisch. Eerst kwam bijvoorbeeld het eten uit de gaarkeuken, nu moet je elke dag een smaakvolle maaltijd op tafel toveren."

'Iets blijven betekenen'

De Pleyade-bestuurder denkt overigens dat het wel losloopt met het vinden van vrijwilligers. "Iemand die zijn vrouw verloor die hij steeds bij ons kwam opzoeken, wil vaak iets blijven betekenen. En zo zijn er vele mensen die maar wat graag iets voor anderen willen doen. Je moet het ze alleen wel vragen, ze komen niet vanzelf."

Dat partijen zich in 2001 aan elkaar verbonden, ziet Jonkergouw als succesfactor achter het verhaal Arnhem-Zuid. In het deel van de stad aan de andere kant van de Rijn is dat volgens hem niet gelukt, omdat enkele zorgorganisaties hun grote locaties wilden behouden. Ze zagen geen brood in de meer decentrale woonzorgcentra. "Verder hadden we in Arnhem-Zuid gewoon de mazzel dat verzorgings- en verpleeghuizen aan vervanging toe waren."

Het Woonservicegebied

Wel had het proces minder lang vrijblijvend moeten verlopen. "We hadden eerder moeten nagaan wat een woonzorgzone nou precies voor consequenties heeft. Nu bleef bijvoorbeeld te lang onduidelijk welke partij welk element van welzijn ging doen."

Toen puntje bij paaltje kwam, haakte de thuiszorgorganisatie af. Ze zag er naar verluidt geen brood om in Arnhem-Zuid anders te gaan werken dan in de rest van haar verzorgingsgebied. Jonkergouw betreurt nog altijd dat wat de zorg betreft - anders dan bij welzijn - geen geïntegreerd aanbod tot stand is gebracht, want 'dan had mooi geprofiteerd kunnen worden van elkaars kwaliteit en kennis'. Pleyade heeft inmiddels zelf thuiszorg opgezet, naast de afgehaakte thuiszorgorganisatie die ook nog altijd actief is in de wijk.

Uitgenodigd

Ten slotte: Jonkergouw stelt dat, nu de gebouwen er staan, wijkbewoners uitgenodigd gaan worden om te zien wat die aan wensen hebben. Had dat niet eerder gemoeten? Hadden zij geen stem moeten hebben in de planontwikkeling? "Dat is gebeurd: we hebben gewerkt met panelgroepen. Maar het heeft weinig zin met hen over welzijn te beginnen, zolang er nog niets staat. Nu de gebouwen klaar zijn, is het tastbaar en daarmee goed voorstelbaar geworden."

Meer informatie

Programmasecretariaat Thuisgeven in Gelderland

T (026) 359 93 12

thuisgeven@prv.gelderland.nl

www.gelderland.nl/kennispleinthuisgeven

www.woonservicegebied.nl

Colofon

Redactie: Provincie Gelderland

Tekst: Han Oomen, Nijmegen

Grafische vormgeving: Kees de Bruijn, Giesbeek

Fotografie: William Moore, Nijmegen

Provincie Gelderland

Markt 11

Postbus 9090

6800 CX Arnhem

T (026) 359 90 00

www.gelderland.nl